

Read the full book on:
[10.1787/agr_outlook-2012-en](http://dx.doi.org/10.1787/agr_outlook-2012-en)

ΟΟΣΑ - FAO Προοπτικές του γεωργικού τομέα 2012

Περίληψη στα ελληνικά

- Αυτή είναι η δέκατη όγδοη έκδοση της έκθεσης «Προοπτικές του γεωργικού τομέα» και η όγδοη που εκπονήθηκε από κοινού με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών (FAO).
- Σε αυτή συνδυάζεται η εμπειρογνώση και των δυο οργανισμών όσον αφορά τα εμπορεύματα, τις πολιτικές και τις χώρες, καθώς και στοιχεία από τις συνεργαζόμενες χώρες μέλη. Στην έκθεση παρουσιάζονται οι τάσεις της παγκόσμιας αγοράς αναφορικά με τα βιοκαύσιμα, τα δημητριακά, τους ελαιούχους σπόρους, τη ζάχαρη, το κρέας, τα ψάρια και τα γαλακτοκομικά προϊόντα για την περίοδο 2012-2021. Επίσης, αξιολογούνται οι πρόσφατες εξελίξεις και περιλαμβάνονται τα βασικά ζητήματα και οι αβεβαιότητες σε αυτές τις αγορές εμπορευμάτων.
- Η λογική συνέπεια στις προβολές διευκολύνεται από ένα σύστημα κατάρτισης μοντέλων που έχει αναπτυχθεί από κοινού από τους δύο οργανισμούς και βασίζεται στα μοντέλα AGLINK (ΟΟΣΑ) και COSIMO (FAO). Στην έκδοση αυτή περιέχεται ένα ειδικό αφιέρωμα στην πρόκληση της αύξησης της γεωργικής παραγωγικότητας με βιώσιμο τρόπο.

Οι Προοπτικές συνοπτικά

Οι τιμές υποχώρησαν από τα εξαιρετικά υψηλά επίπεδα στα οποία είχαν φτάσει πρόσφατα, όμως ο πληθωρισμός των τιμών των τροφίμων παραμένει πηγή ανησυχίας στις αναπτυσσόμενες χώρες

Οι πρόσφατες εκθέσεις «ΟΟΣΑ-FAO Προοπτικές του γεωργικού τομέα» εστίαστηκαν στις υψηλές και ευμετάβλητες τιμές των βασικών γεωργικών προϊόντων τονίζοντας το γεγονός ότι οι τιμές θα υποχωρήσουν καθώς οι αγορές αντιδρούν, όμως θα παραμείνουν σταθερές σε ένα υψηλότερο επίπεδο στηριζόμενο από τη συνεχιζόμενη ισχυρή ζήτηση και το αυξανόμενο κόστος μερικών εισροών. Όπως ήταν αναμενόμενο, οι τιμές έχουν αρχίσει να μειώνονται, όμως παραμένουν σε σχετικά υψηλά επίπεδα. Ο πληθωρισμός των τιμών των τροφίμων σε επίπεδο λιανικής έχει υποχωρήσει σημαντικά από τη μέγιστη τιμή που είχε φτάσει το 2008 και η συμβολή του στο συνολικό πληθωρισμό έχει μετριαστεί. Εντούτοις, ο πληθωρισμός των τιμών των τροφίμων παραμένει υψηλός σε πολλές αναπτυσσόμενες χώρες και εξακολουθεί να υπερβαίνει το συνολικό πληθωρισμό στην πλειονότητα των υπό εξέταση χωρών.

Η βελτίωση της βιώσιμης παραγωγικότητας είναι καίριας σημασίας για την κάλυψη της αυξανόμενης ζήτησης

Η αστάθεια των τιμών παραμένει πηγή ανησυχίας, με κύρια απειλή, όσο τα αποθέματα παραμένουν χαμηλά, τις διακυμάνσεις της απόδοσης των καλλιεργειών εξαιτίας των καιρικών συνθηκών. Με την ανάκαμψη της φυτικής παραγωγής, τα αποθέματα βελτιώθηκαν ως ένα βαθμό και το 2012 οι αγορές φαίνονται λιγότερο ασταθείς. Η βασική πρόκληση για την παγκόσμια γεωργία είναι η εξεύρεση τρόπων για την αύξηση της παραγωγικότητας με πιο βιώσιμο τρόπο, προκειμένου να καλυφθεί η αυξανόμενη ζήτηση για τα τρόφιμα, τις ζωοτροφές, τα καύσιμα και τις ίνες.

Το σταθερό υψηλότερο επίπεδο τιμών αναμένεται να διατηρηθεί

Οι ονομαστικές τιμές των βασικών προϊόντων που καλύπτονται στην παρούσα έκθεση αναμένεται να ακολουθήσουν ανοδική τάση κατά τα επόμενα δέκα χρόνια. Οι τιμές σε πραγματικούς όρους (προσαρμοσμένες στον πληθωρισμό) θα παραμείνουν αμετάβλητες ή θα μειωθούν από τα τρέχοντα επίπεδα, όμως προβλέπεται ότι θα κυμανθούν κατά μέσο όρο από 10% έως 30% πάνω από τα επίπεδα της προηγούμενης δεκαετίας.

Οι αυξανόμενες τιμές ενέργειας είναι βασική υποκείμενη παραδοχή

Η παγκόσμια γεωργία συνδέεται όλο και περισσότερο με τις αγορές ενέργειας. Οι προβλέψεις για τις τιμές πετρελαίου που περιέχονται στις μακροοικονομικές παραδοχές υπερβαίνουν κατά μέσο όρο κατά περίπου 25 δολάρια ΗΠΑ τις περσινές (κυμαινόμενες από 110 έως 140 δολάρια ΗΠΑ το βαρέλι κατά την υπό εξέταση περίοδο). Οι εν λόγω υψηλότερες τιμές πετρελαίου είναι ένας θεμελιώδης παράγοντας των προβλέψεων για τις υψηλότερες τιμές των βασικών γεωργικών προϊόντων, που όχι μόνο επηρεάζει το κόστος παραγωγής που σχετίζεται με το πετρέλαιο, αλλά επίσης αυξάνει τη ζήτηση για τα βιοκαύσιμα και τις γεωργικές πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τους.

Η μείωση των πόρων και το υψηλό κόστος περιορίζουν την αύξηση της παραγωγής παρά την ανοδική τάση των τιμών

Παρά τις ισχυρές τιμές προεξοφλείται βραδύτερη αύξηση της παραγωγής. Η αύξηση της παγκόσμιας γεωργικής παραγωγής ξεπερνούσε το 2% ετησίως κατά τις περασμένες δεκαετίες, όμως προβλέπεται ότι θα επιβραδυνθεί στο 1,7% ετησίως κατά την επόμενη δεκαετία. Η αυξανόμενη μείωση των πόρων, οι περιβαλλοντικές πιέσεις και το υψηλότερο κόστος μερικών εισροών αναμένεται να παρεμποδίσουν την προσαρμογή της προσφοράς σε σχεδόν όλες

τις περιφέρειες. Σε αυτό το πλαίσιο, στην παρούσα έκθεση υποδεικνύεται ότι θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στη βελτίωση της βιώσιμης γεωργικής παραγωγικότητας.

Οι αναπτυσσόμενες χώρες εξακολουθούν να διαμορφώνουν τις εξελίξεις στην αγορά

Καθώς οι αναπτυσσόμενες χώρες έχουν περισσότερες δυνατότητες να επεκτείνουν τις εκτάσεις που διατίθενται στη γεωργία και να βελτιώσουν την παραγωγικότητα, θα αποτελέσουν την κύρια πηγή αύξησης της παγκόσμιας παραγωγής έως το 2021. Η ετήσια αύξηση της παραγωγής στις αναπτυσσόμενες χώρες προβλέπεται ότι θα ανέρθει κατά μέσο όρο στο 1,9% ετησίως έναντι του 1,2% στις αναπτυγμένες χώρες. Ο πληθυσμός της γης αναμένεται να αυξηθεί κατά 680 εκατομμύρια ανθρώπους έως το 2021 με την ταχύτερη αύξηση να καταγράφεται στην Αφρική και την Ινδία. Η άνοδος των εισοδημάτων και η αστικοποίηση θα επιφέρουν μεταβολές στις διατροφικές συνήθειες, γεγονός που θα αυξήσει την κατανάλωση μεταποιημένων τροφίμων, λιπών και ζωικών πρωτεϊνών. Η εξέλιξη αυτή θα ευνοήσει το κρέας και τα γαλακτοκομικά προϊόντα μεγαλύτερης αξίας και θα ωθήσει την έμμεση ζήτηση για τα δευτερεύοντα σιτηρά και τους ελαιούχους σπόρους για ζωοτροφές.

Οι αναδυόμενες οικονομίες θα καταλάβουν ένα αυξανόμενο μερίδιο του επεκτεινόμενου παγκόσμιου εμπορίου γεωργικών προϊόντων

Οι αναδυόμενες οικονομίες θα καταλάβουν ένα αυξανόμενο μερίδιο του επεκτεινόμενου παγκόσμιου εμπορίου γεωργικών προϊόντων. Σημαντικότερες εξ αυτών είναι χώρες όπως η Βραζιλία, η Ινδονησία, η Ταϊλάνδη, η Ρωσική Ομοσπονδία και η Ουκρανία οι οποίες έκαναν σημαντικές επενδύσεις για την ενίσχυση της ικανότητας γεωργικής παραγωγής. Έως το 2021 οι αναπτυσσόμενες χώρες θα πραγματοποιήσουν την πλειονότητα των εξαγωγών σε ρύζι, ελαιούχους σπόρους, φυτικά έλαια, φοινικέλαιο, πρωτεϊνούχα αλεύρα, ζάχαρη, βόειο κρέας, κρέας πουλερικών, ψάρια και αλιευτικά προϊόντα.

Κύρια σημεία για τα βασικά προϊόντα

Η παραγωγή και το εμπόριο βιοκαυσίμων θα επεκταθούν

Η παγκόσμια παραγωγή βιοαιθανόλης και βιοντίζελ προβλέπεται ότι σχεδόν θα διπλασιαστεί έως το 2021, και θα είναι συγκεντρωμένη σε μεγάλο βαθμό στη Βραζιλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα βιοκαύσιμα βασίζονται κυρίως σε γεωργικές πρώτες ύλες και έως το 2021 αναμένεται να καταναλώσουν ένα αυξανόμενο ποσοστό της παγκόσμιας παραγωγής ζαχαροκάλαμου (34%), φυτικών ελαίων (16%) και δευτερευόντων σιτηρών (14%).

Το διμερές εμπόριο αιθανόλης μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Βραζιλίας αναμένεται να αυξηθεί

Ανταποκρινόμενο σε κυβερνητικές εντολές το εμπόριο βιοαιθανόλης μεταξύ των Ηνωμένων Πολιτειών και της Βραζιλίας αναμένεται να αυξηθεί. Σύμφωνα με την παρούσα έκθεση, οι Ηνωμένες Πολιτείες θα εισάγουν αιθανόλη από ζαχαροκάλαμο κυρίως από τη Βραζιλία, προκειμένου να καλύψουν την εγχώρια ζήτηση που δημιούργησε η κυβερνητική εντολή για προηγμένα βιοκαύσιμα, ενώ η Βραζιλία θα εισάγει αιθανόλη από αραβόσιτο, που είναι φτηνότερη, κυρίως από τις Ηνωμένες Πολιτείες για να ικανοποιήσει τη ζήτηση από το μεγάλο στόλο οχημάτων ευέλικτου καυσίμου. Η ζήτηση καυσίμου με χαμηλή περιεκτικότητα σε αιθανόλη αναμένεται να είναι περιορισμένη λόγω των ρυθμίσεων που καθορίζουν την αναλογία αιθανόλης στο μείγμα (blend-wall) από το 2016 κι έπειτα.

Η περιφέρεια της Μαύρης Θάλασσας θα διαδραματίσει μεγαλύτερο ρόλο

Ο δείκτης αποθεμάτων δημητριακών προς χρήση θα παραμείνει χαμηλότερος από τους ιστορικούς μέσους θέτοντας τον κίνδυνο αστάθειας των τιμών στο μέλλον. Η Ρωσική Ομοσπονδία, η Ουκρανία και το Καζακστάν αναμένεται να καταστούν ακόμα πιο σημαντικές πηγές εξαγωγών σίτου έως το 2021, όμως οι μεγάλες διακυμάνσεις

της παραγωγής σε αυτήν την περιφέρεια ενδεχομένως να επηρεάσουν το παγκόσμιο εμπόριο και την αστάθεια των τιμών παγκοσμίως. Οι εξαγωγές ρυζιού προβλέπεται ότι θα αυξηθούν από τις λιγότερο Αναπτυγμένες Χώρες στην Ασία, ενώ οι εισαγωγές ρυζιού θα αυξηθούν στην Αφρική.

Κίνα: ο κυριότερος εισαγωγέας ελαιούχων σπόρων

Οι παραδοσιακοί συντελεστές εξακολουθούν να δεσπόζουν στην παραγωγή και τις εξαγωγές ελαιούχων σπόρων, όμως αναδυόμενοι εξαγωγείς όπως η Ουκρανία και η Παραγουάη αναμένεται να συμβάλλουν όλο και περισσότερο στην αύξηση των παγκόσμιων εξαγωγών. Η Κίνα, ο κύριος εισαγωγέας, θα πραγματοποιήσει πάνω από το ήμισυ των συνολικών παγκόσμιων εισαγωγών. Η αύξηση της παραγωγής ελαιούχων σπόρων στη Βραζιλία αναμένεται να επιβραδυνθεί από 4,9% σε κάτω από 2% ετησίως κατά την εξεταζόμενη περίοδο.

Η Βραζιλία δεσπόζει στην παγκόσμια αγορά ζάχαρης

Η ζήτηση καλλιεργειών ζάχαρης για τρόφιμα και αιθανόλη θα παραμείνει σταθερή μεσοπρόθεσμα διατηρώντας υψηλές τις τιμές ζάχαρης. Οι κύκλοι παραγωγής θα συνεχίσουν να χαρακτηρίζουν τις αγορές ζάχαρης στην Ασία οδηγώντας σε παροδικές μεγάλες εμπορικές διακυμάνσεις και σε αστάθεια των τιμών. Λόγω της κυρίαρχης θέσης που κατέχει η Βραζιλία στην αγορά ζάχαρης η κατανομή των καλλιεργειών ζαχαροκάλαμου μεταξύ της παραγωγής αιθανόλης και της παραγωγής ζάχαρης παραμένει καθοριστικός παράγοντας της αγοράς.

Η κατανάλωση κρέατος στις αναπτυσσόμενες χώρες αυξάνεται

Η ζήτηση κρέατος θα αυξηθεί κυρίως στις μεγάλες οικονομίες της Ασίας, στις χώρες εξαγωγής αργού πετρελαίου και στη Λατινική Αμερική, όπου τα εισοδήματα αναμένεται να σημειώσουν σημαντική άνοδο. Το κρέας πουλερικών θα πρωταγωνιστήσει σε αυτή την αναμενόμενη αύξηση, καθώς είναι η φθηνότερη και η πιο προσιτή πηγή πρωτεϊνών κρέατος, και θα καταστεί ο μεγαλύτερος τομέας κρέατος ξεπερνώντας το χοίρειο κρέας έως το τέλος της υπό εξέταση περιόδου.

Τα προϊόντα υδατοκαλλιέργειας θα υπερβούν τα προϊόντα αλιείας

Η ιχθυοπαραγωγή είναι μία από τις ταχύτερα αυξανόμενες πηγές ζωικής πρωτεΐνης. Η παγκόσμια παραγωγή αλιείας και υδατοκαλλιέργειας αναμένεται να αυξηθεί κατά 15% κατά την περίοδο πρόβλεψης. Εντούτοις, σημειώνοντας αύξηση κατά 33% η παραγωγή υδατοκαλλιέργειας θα υπερβεί την παραγωγή αλιείας ως κύρια πηγή ψαριού για ανθρώπινη κατανάλωση έως το 2018.

Οι αναπτυσσόμενες χώρες θα καταστούν οι σημαντικότεροι παραγωγοί γάλακτος

Προβλέπεται ήπια αύξηση της κατανάλωσης γαλακτοκομικών προϊόντων στις αναπτυσσόμενες χώρες με εξαίρεση το τυρί και τα φρέσκα γαλακτοκομικά προϊόντα, ενώ στις αναπτυσσόμενες περιφέρειες η κατανάλωση όλων των προϊόντων αναμένεται να αυξηθεί κατά 30% έως το 2021. Οι αναπτυσσόμενες χώρες προβλέπεται ότι θα ξεπεράσουν τις αναπτυσσόμενες στην παραγωγή γάλακτος έως το 2013, με μεγάλες αυξήσεις στην Κίνα και την Ινδία.

Καιρός για αλλαγή – πιο μακροπρόθεσμες προοπτικές

Η παραγωγή πρέπει να αυξηθεί κατά 60% έως το 2050

Η γεωργική παραγωγή πρέπει να αυξηθεί κατά 60% κατά τα επόμενα 40 χρόνια για να καλύψει την αυξανόμενη ζήτηση τροφίμων. Αυτό αντιστοιχεί σε ένα επιπλέον δισεκατομμύριο τόνους δημητριακών και σε 200 επιπλέον εκατομμύρια τόνους κρέατος έως το 2050 σε σύγκριση με τα επίπεδα της περιόδου 2005/07. Η παραγωγή θα

χρειαστεί επίσης να αυξηθεί, προκειμένου να παραχθούν οι πρώτες ύλες που απαιτούνται για τη διευρυνόμενη παραγωγή βιοκαυσίμων.

Η μεγαλύτερη παραγόμενη ποσότητα πρέπει να προέρθει από την αύξηση της παραγωγικότητας

Συνολικά, τα περιθώρια για επέκταση των εκτάσεων είναι περιορισμένα. Η συνολική αρόσιμη γη προβλέπεται ότι θα αυξηθεί κατά μόνο 69 εκατομμύρια εκτάρια (λιγότερο από 5%) έως το 2050. Η επιπρόσθετη παραγωγή πρέπει να προέρθει από την αύξηση της παραγωγικότητας όπως συμβαίνει τα τελευταία 50 χρόνια. Η αύξηση της παραγωγικότητας θα είναι καίριας σημασίας για τη συγκράτηση των τιμών των τροφίμων στο πλαίσιο του αυξανόμενου περιορισμού των πόρων και θα είναι βασικός παράγοντας για τη μείωση της παγκόσμιας επισιτιστικής ανασφάλειας. Τα κέρδη παραγωγικότητας μεσοπρόθεσμα ίσως να προέρθουν αρχικά από τη συρρίκνωση του παραγωγικού χάσματος στις αναπτυσσόμενες χώρες, όμως ένα τυποποιημένο σενάριο υποδεικνύει ότι ένα σημαντικό μερίδιο της αυξημένης παραγωγής φυτικών προϊόντων που χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες μπορεί να αναμένεται ότι θα διατεθεί στην παραγωγή βιοκαυσίμων.

Η βελτίωση της βιωσιμότητας είναι καίριας σημασίας

Παράλληλα, αυξάνεται η ανάγκη για τη βελτίωση της βιώσιμης χρήσης της διαθέσιμης γης, των υδάτων, των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, των αλιευτικών αποθεμάτων, των δασών και της βιοποικιλότητας. Περίπου το 25% όλης της γεωργικής γης είναι εξαιρετικά υποβαθμισμένο. Η ανεπάρκεια αρδευτικού νερού είναι πλέον πραγματικότητα για πολλές χώρες. Πολλά ιχθυαποθέματα υφίστανται υπερεκμετάλλευση ή διατρέχουν κίνδυνο υπερεκμετάλλευσης. Υπάρχει όλο και γενικότερη ομοφωνία ότι οι κλιματικές αλλαγές και τα ακραία κλιματικά φαινόμενα θα πληθύνουν.

Οι κυβερνήσεις πρέπει να διασφαλίσουν το κατάλληλο πλαίσιο

Οι βασικές προκλήσεις πολιτικής που εντοπίζονται στην παρούσα έκθεση είναι η ενθάρρυνση καλύτερων αγρονομικών πρακτικών, η δημιουργία του σωστού εμπορικού, τεχνικού και ρυθμιστικού πλαισίου και η ενίσχυση των συστημάτων γεωργικής καινοτομίας (π.χ. έρευνα, εκπαίδευση, γεωργικές εφαρμογές, υποδομή), συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για να καλυφθούν οι ειδικές ανάγκες των κατόχων μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Τα μέτρα για τη μείωση της απώλειας και της σπατάλης των τροφίμων είναι επίσης καίριος παράγοντας για την ικανοποίηση της αυξανόμενης ζήτησης και τη βελτίωση της παραγωγικότητας στην εφοδιαστική αλυσίδα.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary !

OECD/FAO (2012), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2012*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2012-en